

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobce: **Ing. J. R.**, nar. X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Sedláčkem
sídlem Starobranská 327/4, 787 01 Šumperk

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 17/65, 117 05 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2023 č. j. MZE-62534/2023-12126,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí námitky proti rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „Fond“) o provedení aktualizace evidence půdy podle uživatelských vztahů (dále jen „evidence půdy“) ze dne 2. 10. 2023 (č.j. SZIF/2023/0627898).
2. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Fond rozhodoval ve věci opakovaně a dne 2. 10. 2023 vydal Oznámení o provedení aktualizace evidence půdy pod sp.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

zn.16/665/EPU/2/0003542 (dále jen „oznámení“), proti kterému podal Ing. J. R. (nyní žalobce pozn. soudu) námitku (dále jen „Námitka“), ve které napadá oznámení Fondu.

3. V podané žalobě vymezil žalobce jednotlivé žalobní námitky:
4. Za první žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro neurčitost, neboť žalovaný se v napadeném rozhodnutí řádně nevypořádal s argumentací uplatněnou v posuzované Námitce, když nepřiměřeně stručně reagoval jen na některé dílčí argumenty žalobce.
5. Za druhé žalovaný si přezkum napadeného rozhodnutí nepřijatelně zjednodušil tvrzením, že námitky žalobce již byly posouzeny soudy v rozsudcích Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 7. 10. 2020, č.j. 7 As 68/2020-27 a 7 As 69/2020-30, aniž by uvedl, jak citované pasáže odůvodnění rozsudků souvisí se žalobcem uplatňovanými námitkami. Přitom jde o rozhodnutí v jiné (byť příbuzné) věci a rozsudky se týkají jiného časového období.
6. Za třetí žalobce nesouhlasí s odůvodněním v posledním odstavci na straně 5. a strana 6. rozhodnutí, které není vztaženo k žalobcově argumentaci v Námitce.
7. Za čtvrté žalobce namítá shodně s obsahem své Námitky ze dne 2. 10. 2023:
 - 1) K právnímu významu dokladu prokazujícího právní důvod užívání zemědělské půdy, že rozhodující je obsah předloženého dokladu (výpis z katastru nemovitostí), nikoli otázka, zda na příslušném listu vlastnictví zapsané zemědělské pozemky patří, či nepatří do SJM zapsaného vlastníka a jeho nezapsané manželky. Pouze Ing. J. R. předložil doklad o existenci svého právního důvodu užívání ve smyslu § 3g odstavec 2 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zemědělství“) a pouze on tak zákonným způsobem osvědčil svůj právní důvod užívání k předmětným pozemkům. Skutečnost, že tyto pozemky patří do SJM je irelevantní, neboť právní důvod užívání musí být prokázán listinou, jedná se o zákonem stanovený způsob prokazování právního důvodu užívání, který nelze nahradit úvahou správního orgánu o vlastnických vztazích. Zákon nestanoví, že uživatel musí prokázat, že je výlučným vlastníkem, je tedy nadbytečné zabývat se otázkou, jestli je Ing. R. vlastníkem sám nebo s jinou osobou, rozhodné je, že pouze on disponuje písemným dokladem o svém vlastnictví a tím i právním důvodem užívání ve smyslu právní úpravy.
 - 2) K existenci konkludentní dohody o užívání zemědělských pozemků, které jsou v nevypořádaném SJM účastníků, trvá Ing. R. na tom, že dohoda sice nebyla učiněna v písemné formě, ale konkludentně, a to jednáním z iniciativy MUDr. M. R. (manželka žalobce pozn. soudu), která v mailu navrhla rozdělení společných zemědělských pozemků napůl. I když svou polovinu nespecifikovala, z povahy věci a hospodaření účastníků bylo jasné, že Ing. J. R. bude hospodařit na pozemcích v k.ú. Xa a přilehlých katastrálních územích Xb a Xc a MUDr. M. R. v katastrálních územích ostatních. Na tuto korespondenci z roku 2013 navázalo faktické jednání účastníků, čímž projevili vůli takto společné pozemky fakticky užívat. Tento stav trvá od hospodářského roku 2015 dosud. Oproti uvedenému SZIF existenci této konkludentní dohody neuznal. Aktuální nesouhlas MUDr. R. se zápisem Ing. R. do evidence půdy nemá žádný právní ani důkazní význam.
 - 3) K otázce souhlasu Ing. J. R. s užíváním majetku v SJM MUDr. M. R., že podle SZIF zápis MUDr. R. do evidence půdy proběhl v minulosti za vědomí a s konkludentním

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

souhlasem Ing. R., protože v té době nemohl podnikat z důvodu exponovaného zaměstnání. Ing. R. namítá, že z pouhé skutečnosti, že nemohl z důvodu kolizní doložky v pracovní smlouvě podnikat a toleroval, že se jeho manželka nechala zapsat do evidence půdy, nelze dovodit, že se vzdal svého práva tento majetek užívat a přenechal manželce právo o tomto majetku samostatně rozhodovat. Skončením pracovního poměru, se kterým byl spojen zákaz podnikání, nastala podstatná změna poměrů.

- 4) K otázce faktického užívání zemědělské půdy, že SZIF považuje za prokázané, že právní titul užívání svědčí MUDr. R., není však zřejmé, jak SZIF chápe pojem právní titul užívání a důvod, proč se zabývá existencí právního důvodu užívání jen u MUDr. R. a nikoli u Ing. R., který má právní důvod užívání v podobě svého vlastnického práva, a navíc ho prokázal výpisy z katastru nemovitostí. Podle Ing. R. do evidence půdy může být zapsán jen uživatel, který půdu fakticky užívá (zemědělsky obhospodařuje) a svědčí mu právní důvod užívání. Jde tedy o dvě rozhodné právní skutečnosti, které musí být naplněny kumulativně. Nemůže být zapsán v evidenci půdy jako uživatel ten, kdo na půdě nehospodaří, je třeba faktického užívání pozemků. K posouzení otázky, kdo v rozhodné době předmětné pozemky fakticky užíval, SZIF neučinil žádná zjištění, jelikož neprovedl navržené důkazy.
8. Za páté žalobce nesouhlasí s posouzením otázky faktického užívání předmětných pozemků a jeho významu pro posuzovanou věc. Žalovaný považuje za zásadní, zda MUDr. R. udělila Ing. R. souhlas s užíváním pozemků a zda došlo mezi Ing. R. a MUDr. R. k dohodě, „která by vedla ke změně v zápisech v evidenci půdy.“ Žalobce namítá, že není podstatné, s čím MUDr. R. souhlasí či nesouhlasí, ale rozhodný je faktický stav.
9. Za šesté žalobce upozorňuje, že se nikdy nedomáhal vyřešení svých soukromoprávních sporů, ale vždy zápisu do evidence uživatelů a vždy trval a trvá na tom, že zákonné podmínky pro zápis do evidence uživatelů prokazatelně splňuje, proto mu není zřejmé, že i když žalovaný uvádí, že správní orgán pouze zkoumá, který z účastníků řízení půdu užívá a z jakého právního titulu, současně dodává, že tak činí „pouze pro účely zápisu do evidence, nikoli s cílem autoritativně vyřešit soukromoprávní spor mezi dotčenými osobami“.
10. Za sedmé žalobce poukazuje na odůvodnění v posledním odstavci na straně 5. a strana 6. rozhodnutí, které je dle žalobce zcela nadbytečné a není vztaženo k žalobcově argumentaci v Námitce. Uvádí-li žalovaný, že správní orgán vychází z důkazů, které byly účastníky navrženy, poukazuje žalobce na skutečnost, že opakovaně navrhoval důkazy k prokázání, že sporné pozemky v rozhodném období fakticky užíval on, tyto důkazy nebyly provedeny a žalovaný k jejich opomenutí nezaujal žádné stanovisko.
11. Za osmé žalobci rovněž není zřejmý důvod, pro který se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zabývá otázkou, že Fond ani ministerstvo nejsou oprávněny autoritativně řešit soukromoprávní spory mezi osobami dotčenými evidencí půdy, když žalobce žádnou takovou právní otázku nenastolil.
12. Za deváté podle žalovaného je rozhodnou skutečností, že MUDr. M. R. nesouhlasila s tím, aby žalobce v roce 2016 užíval předmětné pozemky. Z uvedeného žalobce dedukuje, že žalovaný tak řeší právní otázku, kterou nazývá soukromoprávní spor a v rozporu se zákonem o půdě činí nezákonný právní závěr, že jako uživatel zemědělské půdy může být zapsána v evidenci půdy osoba, která tuto půdu fakticky neužívá.

13. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Dále uvedl, že nelze akceptovat názor žalobce, že by žalovaný pouze obecně odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 68/2020-27 ze dne 7. 10. 2020, kdy byla zamítnuta kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 113/2019-43 a č.j. 7 As 69/2020-30 ze dne 7. 10. 2020, kdy byla zamítnuta kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2020, č. j. 11 A 112/2019-49. Žalovaný odkázal na konkrétní pasáže, které se přímo týkaly argumentace žalobce a upozornil současně, že oba tyto rozsudky se týkaly stejných stran sporu a skutkově a právně téměř totožných skutečností. V rozsudku ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-30, se NSS zabýval otázkou, zda je pro změnu zápisu do evidence zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (dále také „LPIS“) nutné a nezbytné posuzovat „faktické“ užívání předmětných pozemků. Rovněž se zabýval okolnostmi ohledně zápisu MUDr. M. R. do evidence půdy na základě ohlašování prováděném žalobcem. Druhý rozsudek NSS ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 69/2020-30, se týkal stejných účastníků řízení a skutkově a právně shodných skutečností. I v tomto případě bylo nezbytné se zabývat otázkou faktického užívání a historického zápisu MUDr. M. R. do systému evidence půdy, a jeho oprávněností.
14. K námitce týkající se oprávněnosti historického zápisu MUDr. M. R. do systému evidence půdy a otázky faktického užívání pozemků, které tvoří součást společného jmění manželů (dále také „SJM“), žalovaný stejně jako v napadeném rozhodnutí ocitoval konkrétní body rozsudku NSS a zdůraznil, že tyto závěry Nejvyššího správního soudu potvrzují i nejnovější rozsudky NSS ze dne 7. 3. 2023, č.j. 7 As 242/2022-40 a ze dne 5. 12. 2023 č.j. 9 As 234/2023-32. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem správních orgánů, že nebyly splněny podmínky pro provedení aktualizace evidence půdy ve prospěch ohlašovatele, Ing. J. R. (žalobce). Pokud došlo mezi manžely ke změně stavu ohledně souhlasu s užíváním předmětných pozemků, je třeba, aby Ing. J. R. předložil dohodu či jiný doklad prokazující tuto změnu dosavadního stavu věci. Ohledně historického vzniku zápisu dotčené užitelky, konstatoval NSS, že předmětem posuzovaného řízení není správnost dřívějšího zápisu MUDr. M. R. do systému evidence půdy, ale otázka zákonnosti neprovedení navrhované změny požadované ohlašovatelem Ing. J. R. Otázka správnosti dřívějšího zápisu do evidence půdy je pro stávající řízení irelevantní.
15. Nelze přisvědčit ani námitce žalobce, že pouze on disponuje právním důvodem užívání doloženým podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství, neboť disponuje písemným dokladem o svém vlastnictví. Právní důvod užívání předmětných pozemků totiž svědčí MUDr. M. R. z toho důvodu, že předmětné pozemky jsou součástí (dosud nevypořádaného) SJM.
16. K poukazu žalobce, že žalovaný se odklonil od svého rozhodnutí ze dne 21. 5. 2021, č.j. MZE-24558/2021-11121, uvedl žalovaný, že toto rozhodnutí nevedlo k tomu, že faktické užívání by snad mělo nahrazovat právní důvod užívání, jednalo se o to, zda nedošlo k dohodě mezi manžely ohledně užívání části či všech ohlášených pozemků. Fond měl v řízení prověřit, zda k takové dohodě mezi manžely došlo, což se nepotvrdilo a jak žalobce, tak MUDr. M. R. setrvali na svém tvrzení, že dané pozemky fakticky užívají oba.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

17. Z citovaných rozsudků NSS vyplývá, že otázka faktického užívání není předmětem řízení dle § 3g zákona o zemědělství a pokud by správní orgány samy posuzovaly, kdo na pozemku skutečně zemědělsky hospodaří, překračovaly by svou pravomoc. Faktické užívání pozemků je nedílnou podmínkou pro poskytování dotací, vyplývajících z příslušných předpisů. Nicméně prověřování oprávněnosti pobírání dotací není předmětem tohoto řízení. Závěrem žalovaný zdůraznil, že i kdyby žalobce prokázal své užívání, což se nestalo, nic by to nezměnilo na výsledku řízení, a sice, že žalobce nedisponuje právním důvodem užívání.
18. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a shledal, že námitky žalobkyně nejsou důvodné.
19. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce v soudem stanovené lhůtě dvou týdnů nesouhlas s takovým projednáním věci nevyjádřil a žalovaný s takovým projednáním věci výslovně souhlasil (§ 51 s. ř. s.).
20. Přípisem ze dne 7. 3. 2024 (doručeným dne 14. 3. 2024) byla vyrozuměna MUDr. M. R. dle § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) o probíhajícím řízení. Zároveň byla vyzvána ke sdělení ve lhůtě dvou týdnů, zda bude v tomto řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné v řízení. Jmenovaná na výzvu soudu nereagovala.
21. Městský soud posoudil věc takto:
22. Soud nejprve uvádí, že respektoval pořadí žalobcem vyjádřených námitek v žalobě, byť se mnohdy překrývají, ba i opakují. Při jejich posouzení je však uspořádal do následujících na sebe logicky navazujících okruhů.
23. V I. okruhu námitek žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti (viz první námitka), nepřiměřená stručnost rozhodnutí je způsobena citací rozsudků Nejvyššího správního soudu, které se však týkaly jiné věci a jiného časového období, což dle žalobce způsobuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů (viz druhá námitka).
24. Podle konstantní judikatury je nepřezkoumatelné zejména takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, proč správní orgán nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, a ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, sp. zn. 7 Afs 212/2006).
25. Soud při vědomí výše uvedených východisek dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.
26. Soud konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí je srozumitelné, jsou v něm obsaženy právní úvahy, na jejichž základě žalovaný posoudil otázky stěžejní pro toto řízení, a je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí. Soud k tomu dodává, že správní orgány nemají povinnost detailně vypořádávat každou dílčí námitku či tvrzení, resp. jak je uvedeno v bodě [9] odůvodnění rozsudku NSS ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 As 150/2018-36, tedy že správní orgány „nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: „Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014–43).“ Městský soud rovněž připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy žalobce o tom, jak podrobně by mělo být napadené rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017 č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017 č. j. 4 As 146/2017-35).

27. Žalobce konkrétně namítá, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí v posuzovaném případě způsobuje absence řádného odůvodnění žalovaným, kterému vytýká nepřiměřenou stručnost a současně tvrdí, že žalovaný toliko rozsáhle cituje z rozsudků Nejvyššího správního soudu, aniž by uvedl, jak na věc dopadají, když se týkají jiné věci a jiného období. S uvedeným se soud neshoduje.
28. Soud připomíná, že žalobci je nepochybně znám obsah citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu, které byly v soudním řízení iniciovány právě žalobcem podanými žalobami, a v nichž soudy řešily žalobcem opakovaně vznášené námitky ve sporech proti žalovanému s obdobným skutkovým základem. Sama skutečnost, že citací rozsudků NSS ze dne 7. 10. 2020, č. j. 7 As 68/2020-27 a č. j. 7 As 69/2020-30 žalovaný podpořil své závěry v rozhodnutí, nemohla přispět k nesrozumitelnosti rozhodnutí. Právě naopak, žalovaný oběma účastníkům (tedy stále stejným stranám sporu) připomněl výklad sporovaných otázek v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Odcitoval relevantní pasáže o tom, že žalobce nepředložil doklad prokazující právní důvod užívání dotčených pozemků (bod 20 obou rozsudků), dále skutečnost, že v tomto typu řízení se neposuzují okolnosti historického zápisu manželky žalobce jako uživatele (bod 24 obou rozsudků). Zdůrazňuje-li žalobce, že v minulosti pozemky užíval výlučně on, přičemž za uživatele je třeba považovat osobu zapsanou v evidenci půdy, nejsou-li splněny podmínky pro změnu zápisu (bod 23 obou rozsudků), nelze přisvědčit žalobci, že by si žalovaný vystačil jen s tímto tvrzením. Žalovaný se totiž následně zabýval i tvrzeným faktickým užíváním, a to z pohledu, zda nedošlo ke změně právního důvodu, resp., zda nedošlo k dohodě mezi manželi. Je proto zřejmé, že žalovaný citací relevantních bodů uvedených rozsudků reagoval na některé dílčí námitky, kterými se v obdobné podobě již správní soudy zabývaly. Dle soudu s ohledem na takto obecně formulovanou žalobní námitku lze uzavřít, že závěry uvedené v předmětných rozsudcích jsou po skutkové i právní stránce zcela příléhavé i v projednávané věci, a i zdejší soud z nich vycházel, resp. neshledal důvod se od nich odklonit. Na relevanci jim neubírá ani to, že se týkají jiného časového období, podstata argumentace zůstává stále stejná.
29. Ve II. okruhu námitek se soud vypořádá s nesouhlasem žalobce ohledně posouzení Námitky ze dne 2. 10. 2023 (čtvrtá námitka) a na něho obsahově navazující pátou námitku.
30. Lze shrnout, že žalobce v Námitce ze dne 2. 10. 2023 zdůraznil, že k požadované změně o provedení aktualizace evidence půdy předložil výpis z katastru nemovitostí, na němž je zapsán jako vlastník, z čehož dovozuje, že pouze on tak zákonným způsobem osvědčil svůj právní důvod užívání k předmětným pozemkům a nepovažuje za rozhodnou skutečnost, že tyto pozemky patří do SJM. K tomu dodává, že existuje dohoda o užívání zemědělských pozemků, které jsou v nevypořádaném SJM účastníků, která sice nebyla učiněna v písemné

formě, ale konkludentně z iniciativy MUDr. M. R. a tento stav trvá dosud, přičemž aktuální nesouhlas MUDr. R. se zápisem Ing. R. do evidence půdy nemá žádný význam. Namítá rovněž, že ze skutečnosti, že toleroval, že se jeho tehdejší manželka nechala zapsat do evidence půdy, nelze dovodit, že se vzdal práva tento majetek užívat. Podle Ing. R. do evidence půdy může být zapsán jen ten, který půdu fakticky užívá (zemědělsky obhospodařuje) a svědčí mu právní důvod užívání nemůže být zapsán v evidenci půdy jako uživatel ten, kdo na půdě nehospodaří, je třeba faktického užívání pozemků. K posouzení otázky, kdo v rozhodné době předmětné pozemky fakticky užíval SZIF neučinil žádná zjištění, jelikož neprovedl navržené důkazy a vyhnul se i právnímu posouzení této otázky.

31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel ze skutečnosti, že tyto námitky již byly opakovaně posouzeny soudy, a proto nelze jinak než zopakovat závěry, ke kterým soudy dospěly a které jsou přílehlavé i na ohlášení učiněná v roce 2016, týkající se pozemků spadajících do doposud nevypořádaného SJM manželů R., na kterých byla historicky zapsána MUDr. M. R. Žalovaný konkrétně poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2020, č.j. 7 As 68/2020-27 a č.j. 7 As 69/2020-30, z nichž ocitoval body 20, 21, 23 a 24 rozsudků.
32. Soud shledává vhodným připomenout, že žalobce podanou žalobou napadá rozhodnutí o oprávněném prostředku (zde o Námitce), v němž se s jeho obranou uplatněnou v rámci správního řízení obsaženou v Námitce již žalovaný vypořádal. Žalobní body se proto musí vztahovat právě k obsahu napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2013, č. j. 4 As 78/2012-125). Pokud tak žalobce nečiní, snižuje tím do značné míry úspěšnost podané žaloby.
33. Meritum dané věci spočívá ve skutečnosti, že dotčené pozemky, u nichž žalobce usiluje o změnu v evidenci půdy, spadají do nevypořádaného SJM (ze správního spisu ani z tvrzení stran nevyplyváá opak). Podstata sporu (obdobně jako v jiných řízeních žalobce) tkví v tom, že u dotčených dílů půdních bloků je jako výlučný uživatel uvedena manželka žalobce. Soudu je známo z úřední činnosti, stejně jako oběma účastníkům řízení, že žalobce již po mnoho let před správními orgány a správními soudy (viz citované rozsudky sedmého senátu NSS či nedávny rozsudek ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 242/2022-40) tvrdí, že změna zápisu uživatele dotčených dílů půdních bloků v evidenci půdy má být provedena v jeho prospěch. Opakovaně tvrdí, že pouze jemu svědčí právní titul k užívání dotčených pozemků, a je jediným, kdo je fakticky užívá. Předmětem sporu v této věci je tak posouzení, komu svědčí právní titul k užívání dotčených pozemků, resp. kdo je oprávněn provést změnu v evidenci půdy.
34. V obecné rovině je třeba zdůraznit, že správní soudy konstantně judikují, že v otázce aktualizace údajů v evidenci půdy jsou rozhodné údaje v ní uvedené. Jinými slovy, pouze osobu tam zapsanou lze pro účel evidence půdy považovat za uživatele půdy (viz rozsudek NSS č. j. 7 As 242/2022-40, body 23 a 24, a tam odkazované rozsudky). Faktické užívání půdy není z pohledu evidence relevantní.
35. Městský soud v Praze ani v nyní posuzované věci neshledal důvod odchýlit se od dosavadní ustálené judikatury NSS. Ve shodě s ní tedy soud *k námitce významu předloženého dokladu prokazujícího právní důvod užívání půdy* zdůrazňuje, že v řízení o aktualizaci údajů v evidenci půdy je výhradně řešena otázka, zda jsou splněny podmínky pro ohlášenou změnu – zda je prokázán nový právní důvod užívání. Je přitom třeba konstatovat, že žalobce žádný právní důvod pro užívání pozemků nedoložil. Předložil toliko výpisy z katastru nemovitostí, na

kterých je uveden jako jediný vlastník dotčených pozemků. Soudy ale již opakovaně uzavřely, že samotné zapsání vlastnického práva není dostatečným právním titulem pozemky užívat, resp. to nevylučuje, že pozemek není součástí SJM a v daném případě není sporu o tom, že předmětné pozemky byly součástí dosud nevypořádaného SJM, přičemž v evidenci pudy byla (na základě dřívější žádosti) uvedena jako uživatelka toliko manželka žalobce. V takovém případě je třeba ve smyslu § 713 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, respektovat, že v právních záležitostech jednají manželé společně, popřípadě jeden z nich jedná se souhlasem toho druhého.

36. K *tvrzené existenci konkludentní dohody o užívání zemědělských pozemků, která měla být dle tvrzení žalobce uzavřena v konkludentní formě* a rovněž k *tvrzení žalobce, že na dotčených pozemcích fakticky hospodaří*, je třeba, v návaznosti na výše uvedené, trvat na tom, že změna zápisu v evidenci pudy může být provedena pouze na základě prokázaného právního důvodu: (i) souhlasu manželky (ta jej zatím neudělila, přičemž za něj nelze považovat ani doloženou e-mailovou zprávu ze dne 1. 7. 2013 ani tvrzenou konkludentní dohodu, že každý z nich bude užívat polovinu společných zemědělských pozemků, jak již správní soudy opakovaně uzavřely), (ii) dohody o vypořádání SJM (nebyla předložena a žalobce sám v Námitce potvrdil, že ani k uzavření takové dohody neměl důvod) či (iii) rozhodnutí soudu řešící poměry v rámci SJM, resp. jeho vypořádání. *Namítá-li žalobce, že jeho souhlas s užíváním majetku v SJM MUDr. M. R. nelze vyložit tak, že přenechal své manželce právo o něm samostatně rozhodovat*, pak soud dodává, že uvedeného práva se musí žalobce domáhat v rovině soukromoprávní.
37. Stejně jako faktické užívání je pro aktualizaci evidence vedlejší i otázka okolností zápisu manželky žalobce v evidenci pudy. S ohledem na zákonné a judikatorní vymezení řízení o aktualizaci údajů není úkolem správních orgánů ani soudu posuzovat, zda byla MUDr. M. R. do evidence historicky zapsána oprávněně či nikoli (body 22 a 24 rozsudku NSS č. j. 7 As 68/2020-27). Podstatné je, zda žalobce případně předložil takové podklady, jež by její zápis později „překonaly“, což se však nestalo. Žalobce nedoložil žádný z důvodů pro změnu zápisu v evidenci pudy (viz 17. bod tohoto rozsudku), resp. žalobce v průběhu řízení nezpochybnil právní důvod užívání pozemků zapsaného uživatele (MUDr. M. R.) prokázáním jemu svědčícího právního důvodu. Bez toho, aby žalobce prokázal svůj (silnější) právní důvod užívání, je nutné vycházet z toho, že podmínky pro zápis jmenované jako uživatelky do evidence pudy dány byly. I kdyby snad došlo k vypovězení jeho původního souhlasu, nemůže to automaticky znamenat důvod pro aktualizaci údajů – jemu svědčící právní důvod k užívání by žalobce musel i tak doložit. Soud proto souhlasí se správními orgány, že nedošlo k naplnění podmínek pro provedení změny v evidenci pudy.
38. K námitce nedostatečného faktického zjištění, kdo dotčenou pudy skutečně užívá, a významu dřívějšího rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2021, č. j. MZE-24558/2021-11121, jímž bylo v této věci zrušeno původní oznámení SZIF o neprovedení aktualizace, soud uvádí, že žalobce nebere ve zřetel, za jakým účelem bylo faktické užívání pudy v nynějším řízení zkoumáno. Nelze totiž popřít, že změna faktického užívání může mít v tomto řízení určitý význam. Ostatně, smyslem aktualizace evidence pudy je právě vedení tam zapsaných údajů do souladu se skutečností (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 7. 2015, č. j. 3 As 187/2014-37). Význam faktického užívání a jeho zkoumání je však relevantní jen do té míry, do jaké lze z něj usuzovat na existenci právního důvodu užívání. Správní orgány musí zjišťovat, zda osoba, která tvrdí faktické užívání (a třeba i pozemky skutečně fakticky užívá), k tomu disponuje i právním titulem. Jinými slovy okolnosti faktického stavu mohou být

významné pro zkoumání, zda neexistuje právní titul opravňující k tvrzenému užívání. Samo však není podmínkou pro zápis do evidence půdy; tím je právní titul (nejčastěji nájemní či pachtovní smlouva, výlučné vlastnictví atd.). I kdyby tedy správní orgány náležitě zjistily, kdo na pozemcích fakticky hospodaří, ale již by jim žalobce nepředložil právní titul k takovému užívání, zápis do evidence půdy by stejně provést nemohly. K rozhodnutí ze dne 21. 5. 2021 soud dodává, že žalovaný v návaznosti na tvrzení žalobce o výlučném užívání zavázal SZIF, aby vyzval účastníky k vyjádření ohledně této otázky. Cílem bylo zjistit, zda po právní stránce nedošlo mezi bývalými manžely a jejich prozatím společným nakládáním se SJM ke změně (zda např. neuzavřeli dohodu, zda nedošlo k vypořádání SJM či zda s jeho užíváním nevyslovila manželka jako uživatel vedený v evidenci půdy souhlas). Pro závěr soudu v nynější věci je tak podstatné, že ani jeden z bývalých manželů nepředložil SZIF nic, co by nasvědčovalo tomu, že v roce 2016 došlo ke změně poměrů, pokud jde o právní důvod užívání pozemků.

39. Soud na základě uvedeného uzavírá, že správní orgány nepostupovaly nijak svévolně, naopak své závěry v souladu s recentní judikaturou řádně odůvodnily. Posouzení Námitky ze dne 2. 10. 2023 (čtvrtá námitka) a na něho obsahově navazující námitku (pátá námitka) tak soud neshledal důvodnou.
40. Ve III. okruhu námitek se soud bude zabývat dalšími námitkami, tedy poukazem žalobce na poslední odstavec na straně 5 a na stranu 6, jehož text je dle žalobce mimoběžný s jeho Námitkou, nadbytečný (viz třetí a sedmá námitka). Stejně tak je pro žalobce nadbytečné, že žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí zabývá tím, že správní orgány nejsou oprávněny autoritativně řešit soukromoprávní spory mezi osobami dotčenými evidencí půdy, když žalobce žádnou takovou právní otázku nenastolil (šestá a osmá námitka) a nesouhlasí s tím, že rozhodnou skutečností je, že MUDr. M. R. nesouhlasila, aby žalobce v roce 2016 užíval předmětné pozemky (viz devátá námitka).
41. Jak již bylo soudem uvedeno v 38. bodu tohoto rozsudku, význam faktického užívání a jeho zkoumání je relevantní jen do té míry, do jaké lze z něj usuzovat na existenci právního důvodu užívání. Správní orgány musí zjišťovat, zda osoba, která tvrdí faktické užívání (a třeba i pozemky skutečně fakticky užívá), k tomu disponuje i právním titulem. Jinými slovy okolnosti faktického stavu mohou být významné pro zkoumání, zda neexistuje právní titul opravňující k tvrzenému užívání. S ohledem na uvedené nebylo nevýznamné, že se žalovaný v posledním odstavci na straně 5 a na straně 6 rozhodnutí zabýval možností, že v roce 2016 by došlo ke změně stanoviska ze strany MUDr. M. R. ohledně rozsahu užívaných pozemků a proto zjišťoval, zda jmenovaná užívala ohlášené pozemky v roce 2016. Ve věci bylo stěžejní prověřit, zda MUDr. M. R. souhlasila s užíváním ohlášených pozemků (ať všech či části) Ing. J. R. či zda nedošlo k faktickému jednání ze strany manželů a tím ke změně užívání na základě konkludentního jednání manželů. Soud se ztotožňuje s žalovaným, že podstatnou v dané věci je skutečnost, že ze spisového materiálu vyplývá, že spor mezi manžely pokračoval i v roce 2016, resp. že v řízení bylo zjištěno, že pro rok 2016 nebyla mezi manžely uzavřena dohoda, která by vedla ke změně v zápisech v evidenci půdy.
42. Skutečnost, že závěrem žalovaný zdůraznil, že v rámci řízení o aktualizaci evidence půdy nejsou správní orgány oprávněny autoritativně řešit soukromoprávní spory mezi osobami dotčenými evidencí půdy, a proto ani posouzení, kdo je oprávněn užívat předmětné pozemky pro účely evidence půdy, nemá povahu autoritativního rozhodnutí ve věci případného soukromoprávního sporu mezi účastníky řízení o jejich právech a povinnostech,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

k čemuž dodal, že toto posouzení má povahu toliko úsudku o předběžné otázce, nikoli konstitutivního rozhodnutí řešícího spor mezi účastníky řízení, odpovídá zcela právní úpravě a konstantní judikatuře (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2006, č. j. 7 As 26/2005-67). Uvedl-li tyto skutečnosti žalovaný v rozhodnutí, pak pouze zdůraznil „omezený“ význam svého rozhodnutí, který však nemohl žalobce nijak zkrátit na jeho právech.

43. Ze shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
44. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, kterému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. října 2024

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.